

Köyhyyden ja eriarvoisuuden vähentäminen tärkeää ensi vuoden talousarviossa

Hallitusohjelmaan on kirjattu, että köyhyyden ja eriarvoisuuden vähentäminen on keskeinen tavoite, joka ohjaa kaikkea hallituksen päätöksentekoa. Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry odottaa tämän kirjauksen näkyvän valtion ensi vuoden talousarviossa.

- Hallitus rakentaa talousarviota erittäin haastavassa tilanteessa. Sivistysvaltion on kuitenkin huolehdittava heikoimmistaan ja Suomella on oikeudellinen ja moraalinen velvollisuus huolehtia siitä, että he tulevat huomioiduksi. Haluamme kiinnitettävän huomiota siihen, että köyhien eläkeläisten määrä on kasvanut Tilastokeskuksen tuoreimman (12.3.2020) tiedon mukaan jo 217 000 henkeen ja että sosioekonomisista ryhmistä lukumääräisesti eniten pienituloisia on nimenomaan eläkkeensaajien ryhmässä. Luvut ovat vuoden 2018 lopusta, vuoden 2017 lopussa pienituloisten eläkeläisten lukumäärä oli 194 000 henkeä, joten vuoden aikana lukumäärä kasvoi hurjasti, toteaa EKL:n puheenjohtaja Simo Paassilta.
- Suomeen on nyt lopultakin laadittava jo pitkään vaatimamme toimenpideohjelma, jolla eläkeläisköyhyys kitketään. Tämä voidaan laatia osana hallitusohjelmaan kirjattua ikäohjelmaa ja keskeisenä osana on oltava viime vuoden vaihteessa toteutettujen kansaneläkkeiden tasokorotusten jatkaminen myös ensi vuonna, Paassilta jatkaa.

Pienituloisten asemaa on tarkasteltava kokonaisuutena ja haettava aidosti vaikuttavia toimia heidän tilanteensa parantamiseksi. Merkittävässä osassa eläkeläisten toimeentulon kannalta ovat palvelut, niiden saatavuus ja saavutettavuus sekä hinta/maksutaso. Terveystuonon asiakas- ja palvelumaksut sekä lääkehoidon kustannukset eivät saa muodostua esteeksi palveluiden ja hoidon saamiselle. Niiden erilliset maksukatot tulee ehdottomasti yhdistää yhdeksi maksukatoksi, jonka taso tulee määritellä korkeintaan täyden takuueläkkeen suuruiseksi.

EKL edellyttää yhä, että ennen vaaleja annettu lupaus alle 1 400 euron eläkkeiden korotuksesta sadalla eurolla nettona toteutetaan. Hallitusohjelmassa on kirjaus: ”Käynnistetään kolmikantainen selvitys siitä, miten työeläkejärjestelmän sisällä voitaisiin parantaa pienimmillä työeläkkeillä olevien asemaa. Osana tätä selvitystä selvitetään keinoja, joiden avulla voitaisiin nostaa alle 1 400 euron työeläkkeitä nettomääräisesti 100 eurolla työeläkemaksuja nostamatta.”

- Selvitystyö on nyt käynnistettävä, ja mukaan on otettava myös keskeisten eläkeläis- ja nuorisjärjestöjen edustus sukupolvien välisen solidaarisuuden hengessä, Paassilta vaatii.

Kotitalousvähennys tukemaan ikäihmisten arkea ja asumista

Kotitalousvähennys on tällä hetkellä ennen muuta hyvätuloisten asumisen tukimuoto sekä epätasa-arvoinen asuntokunnan koosta riippuen sillä pariskunta saa remontistaan tuplasti enemmän kuin yksin asuva. Vähennystä heikennettiin viime vuoden vaihteessa. Vähennyksen maksimimäärää pitäisi nyt korottaa huomattavasti nykyisestä 2 250 eurosta ja vähennyksen määrä työn hinnasta on vähintäänkin palautettava entiselle 50 prosentin tasolle nykyisestä 40:stä prosentista.

Pienituloisimmilla eläkkeensaajilla ei ole tällä hetkellä mahdollisuutta kotitalousvähennykseen, koska vähennys tehdään maksetusta verosta, eikä heillä ole veroa maksussa. Heidän tueksi tulee luoda järjestelmä, joka vastaa perusteiltaan ja määrältään kotitalousvähennystä. Vähennystä tulee myöntää korotettuna yli 75-vuotiaille. Näin saataisiin monia myönteisiä vaikutuksia ikäihmisten itsenäiseen selviytymiseen mm. kotipalveluiden käytön lisääntymisen ja palveluasumisen mahdollisen lykkäytymisen myötä.

- Malli parantaa pienituloisten eläkkeensaajien mahdollisuuksia valita hyvinvointiaan lisääviä palveluita omien tarpeittensa pohjalta ja lisää heidän ostovoimaansa. Lisäksi malli hyvin toteutettuna tukisi yleistä tavoitetta, että ikääntyneen pitää voida asua omassa kodissaan mahdollisimman pitkään. Kaupan päälle laajentaminen toisi myös lisää työtä maahamme. [SITRA on jo vuonna 2015](#) ideoinut kotitalousreformia ja asia pitää nyt ottaa vakavaan pohdintaan, sanoo Simo Paassilta.

Verotus

Kaikissa verolinjauksissa on erityisesti huomioitava se, että välillisten verojen korottaminen kohdistuu kaikkein kipeimmin pienituloisiin ja niiden korotuksista tulee pidättäytyä ainakin välttämättömyyshyödykkeiden osalta.

- Veronkevennyksiin ei mielestämme ole nyt missään nimessä tarvetta, koska palvelutkin on maassamme hoidettava. Korostamme kuitenkin, että palkansaajille mahdollisesti annettavat veronkevennykset on toteutettava myös eläkkeensaajien kohdalla. Verottoman eläketulorajan jälkeen eläkkeensaajien verotus ei saa olla palkkatulon verotusta ankarampaa, Paassilta korostaa.

Eläke- ja palkkatulon verotuksen vertailussa on luovuttava tulkinnasta, että palkansaajan työeläkevakuutusmaksu (TyEL- maksu) olisi veroa. Vaatimustamme tukee muun muassa eduskunnan perustuslakivaliokunnan kannanotto (PeVL 30/2005 vp), jonka mukaan mainittua maksua ei voida pitää verona.

Lisätietoja:

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry

puheenjohtaja Simo Paassilta, puh. 050 522 1201